

Foch si je svest zmage.

FOCH JE PREPRIČAN, DA JE ODLOČITEV BLIZU.
— SVEST SI JE ZMAGE. — POPOLNOMA SE ZANA-
ŠA NA SVOJO ARMADO. — MNOGO JE ODVISNO
OD ZDRUŽENIH DRŽAV.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 12. aprila. — Nekaj posebnega visi v zraku, prevladuje neka slutnja, da se bližamo pričetku konca. Prihodnji teden bomo pričali največjih naporov. Teža teh naporov pa bo padla na Združene države. Ministrski predsednik Lloyd George je v torek govoril se o večji bitki, ki ima priti in rekel je, da bo to odločilna bitka te vojne. To prepričanje živi med francoskim narodom in ima za posledico mrzlično delavnost, kakršno je bilo opaziti prve dni vojne. Poročevalec je bil v pogovoru z nekim uglednim uradnikom francoske vlade, ko se je vrnil s fronte od konferenice z vrhovnim poveljnikom zavezniških armad generalom Fochem. Rekel je, da še nikdar ni videl človeka, ki bi imel tako veliko odgovornost in v čegar rokah se nahaja bodočnost civilizacije, ki bi pa bil tako miren kot je general Foch.

"Nemci bodo morebiti zopet poskusili svojo srečo, toda nikdar ne bodo predrli skozi," je rekel general Foch uradniku.

Kadarkoli ob fronti je šel ta uradnik, povsod je naretoval na isto mišljenje med generali in moštvi. Položaj, kakor ga je naslikal omenjeni vladni uradnik, je sledeči: Rekel se je, da je bitka, ki se je v četrtek obnovila, pričetek druge dobe ofenzive. Pravilno pa je prva doba.

Reči se mora, da je to doba prve kampanje in bitka, ki je zdaj v teku, ni nič drugega kot umirajoč napor prvega poskusa. Ako jo opazujemo spočetka, je bil to poskus vpeljati gibanje in manevriranje, ki ima za cilj boje na odprtem polju proti bojem v strelnih jarkih. To je bila bitka, ki je bila bojevana po Napoleonovih metodah. Proti tem napadom se ni porabljala artilerija. Francozi so našli, da je težko premikati cele mase vojaštva na bojišče.

Dasiravno pa je sovražnik mnogo napredoval, je vendarle napravil isto napako, katero je napravil isti pogrešek v bitki ob Marni, ker je podeenjeval moč nasprotnikovih čet.

Druga doba bo prišla tedaj, ko se bo porabila artilerija, avijatične sile in druge čete. Nemci se niso pripravljeni pričeti drugo kampanjo. Njihova fronta se ni organizirana. Njihove občevalne in transportne črte so v kaotični zmešnjavi.

Ne sme se pozabiti, da so uničena vsa pota, ki peljajo od St. Quentina in Cambrai, kjer se zdaj nahajajo; porušene so vse ceste in mostovi; vasi in mesta so bila vpepeljena pred njimi in za njimi. Vse to se mora reorganizirati in njihove razbite divizije se morajo reorganizirati.

Ker zavezniški avijatiki vedno uspešno bombardirajo transporte, je za Nemce zelo težavno premikanje čet.

Zavedajo se, da je treba vse to izboljšati in kadar bodo pripravljeni, bodo navalili. Z vso gotovostjo se sme pričakovati obupen napad in vrhovno poveljstvo računa na kolosalni napor, da prične tretjo kampanjo; premagati bo treba nepremostljive zapreke. Za drugi napad bodo porabili svojo silo, kajti znano je, da se bo nemška vojaška stranka v Nemčiji nahajala v veliki nevarnosti, ako čete ne dosežejo zmage.

Nemški ujetniki pripovedujejo, da se jim je reklo, da se bo vojna v nekaj tednih končala in da bo mogoče v nekaj dneh brez težave zavzeti Pariz.

Pri vsem tem, da je disciplina dobra, je bila zelo prizadeta vsled razlike med cilji nemškega generalnega štaba in uspehi, ki so se dosegli.

Posebno, ko se bo pričela druga kampanja in ko bo premagana, se pričakuje, da se bo med nemško javnostjo pokazal velik odpor. Pangermanske in vojaške stranke, ki so zdaj tesno zvezane, tega ne bodo mogle prenesti.

Za nje je to poslednji boj — ker se jim gre za njih življenje, bodo igrale zadnje karte z odločnostjo in spretnostjo.

Bombardiranje Pariza.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 12. aprila. — Prvič, tekom bombardiranja Pariza z dalekosežnim topom je nemški strel po solnčnem zahodu došel v okolje Pariza. Strel je padel nekaj milj od mesta noč ob 8.05. V pariskem okolju sta bili danes o-

biti dve osebi, 12 pa jih je bilo ranjenih.

Ameriška misija v Angliji.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 12. aprila. — Ameriška misija, obstoječa iz zastopnikov delavstva, žurnalistov, bank in drugih zadev, je prišla v mesto, kjer se nahajajo nekateri anglijski pristančki.

AMERIŠKI OSTROSTRELEC V PRVEM ZAKOPU.

Amerikanci v Vladivostoku.

Ameriški mornarji so se izkrcali v Vladivostoku. — Poročila se niso potrjena, pa so najbrže resnična.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 12. aprila. — Sem so dospela neoficijalna poročila, da so se ameriški mornarji izkrcali v Vladivostoku.

Čeravno nimajo uradniki mornariškega in državnega departmanta potrditve glede teh poročil, izjavljajo, da so pričakovali take vrste poročila.

Poročila tudi naznanjajo, da so se Amerikanci polastili nekaterih ruskih ladij v vladivostokskem pristanišču.

Uradniki departmanta si niso mogli razjasniti te zapletbe, dokler nima ameriški poveljnik dovolj vzroka za domnevo, da so imeli ladje v rokah nemški mornarji in nemški pomorski častniki, ter so jih nameravali uporabiti kot krizarke.

Tukaj se domneva, da bodo ameriški mornarji delali roko v roki z japonskimi in angleškimi mornarji, ki so se izkrcali v tem sibirskem pristanišču in sicer za vzdrževanja reda ter za varstvo vojaških potrebščin, ki se nahajajo tam. Izjava časa, ko so se pojavili v Sibiriji resni nemiri, in ko je vedno naraščala možnost za japonsko intervencijo, so bile skupne ameriškega in azijskega brodevala neoprestano v bližini Vladivostoka ter čakale nadaljnji razvoj.

Japonska mornarica, ki je prva določena za izkrcanje, je začela posredovati, ko je bil v mestu umorjen nek japonski mornar.

Bombardiranje liberijske obal.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 12. aprila. — Nemški podmorski čoln največje vrste se je 10. aprila pojavil v pristanišču Monrovia, ki je glavno mesto Liberije na zapadnem obrežju Afrike in je bombardiral tamno območje brezlično in kabelsko postaja.

Pomorski čoln je oddal več strel in je povzročil obšutno škodo. Podmorski čoln je ravno obrnil svojo pozornost na kabelsko postajo, ko se je prikazal nek parnik, ki je plul ob vzhodu v pristanišče. Podmorski čoln je nato izginil in se ni več prikazal.

Liberija je zamorska republika z 1 do 2 milijona prebivalcev. 4. avgusta 1917 je napovedala Nemčiji vojno. Prej pa so bile diplomatične zveze pretrgane; po vojni napovedi pa so zaprli nemške trgovce in druge, ki so bili obsojeni zaradi nezvestnega delovanja.

Nemške izgube prvega tedna.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Haag, Nizozemsko, 12. aprila. — Soglasno s poročilom v "Belgische Dagblad" je bilo prvi teden ofenzive ubitih 370 tisoč Nemcev. V Peruwez v Belgiji je bilo odposlanih 20 kosar, 24 palcev dolgih in 16 širokih, polnih identifikacijskih izkaznic nemških vojakov predstavljajočih 370 tisoč mrtvih. Izkaznica, katero nosi nemški vojak, ima velikost ameriškega 1/4 dolarja.

Uruguayaska misija.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Montevideo, Uruguay, 12. apr. — Uruguayaska vlada je skozi Švice vprašala Berlin, ako Nemčija smatra, da obstaja vojno stanje z Uruguayem, kakor je trdil poveljnik nekega nemškega podmorskega čolna, ki je vjel uruguayško vojno misijo, ki je bila namenjena v Francijo. Ako bo odgovor trditel, bo uruguayaska vlada razglasila vojno stanje. Ako bo odgovor nikalen, bo vlada zahtevala, da se komisijonarij izpuste.

Nemiri v Amsterdamu.

Amsterdam, Nizozemsko, 12. aprila. — Vojaštvo, ki je bilo poklicano, da varuje pekarno v Haarlemu, je streljalo na množico, ki je navahala na vojaštvo s kameljami; ena žena je bila ubita, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Vojaški so tudi na več krajih mesta z golemi sabljami šli na množico in ranjenih je bilo mnogo oseb. Zaradi pomanjkanja hrane so bili tudi nemiri v Rotterdamu, kjer so krali krušne izkaznice. V mesto je bila poslana vojaška pomoč.

Rusko brodogrje na varnem.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 12. aprila. — Rusko brodogrje, ki je bilo zasidrano v Helsingforsu in ki je šlo okoli 200 ladij, je všlo nevarnosti, da bi je zavzeli Nemci. Prvi škadron, obstoječ iz bojnih ladij in krizark, je varno priplul v petrogradsko bojno luko Kronstadt.

Drugi škadron, sestavljen iz torpednih in podmorskih čolnov, se nahaja v bližini Kronstadta; tretji škadron pa, ki obstoji iz transportnih in starejših ladij, prikaže svoj vstop v Kronstadt.

Borba do skrajnosti.

Mnenje ameriškega majorja F. R. Stoddarda, Jr., člana New York State Air Craft Artillery.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Namen francosko-angleških zavezniškov je zaenkrat nadaljevati toliko časa z uničevanjem Nemcev, dokler ne bo nemška vojaška sila izčrpana.

Zavezniški zaenkrat z Amerikanci imajo veliko več moč kot jih morejo spraviti Nemci skupaj.

V onem trenutku, ko bo nemška vojaška sila izčrpana, se bo približal konec, in vojna bo končana. Umaknitev zavezniškov pomeni, da so se zavezniški umaknili iz kraterjev v zakope in druge varne pozicije, katere so bili pripravili že zdavnaj naprej, ker so se nadaljevali nemške ofenzive.

V svojih pozicijah se bodo zavezniški zamogli posluževati svojih velikih topov, strelnih pušk in navadnih pušk, ki so povzročile tako silno razdejavanje tekom nemškega napredovanja v skupnih formacijah.

Ako pobijejo zavezniški več Nemcev kot pobijejo Nemci svojih nasprotnikov, in poročila pravijo, da zavezniški v resnici delajo tako, je samo vprašanje časa, ko bodo Nemci uničeni in ko bodo zavezniški zmagali.

Nemci imajo samo omejeno število vojakov. Oni pošiljajo milijon za milijonom teh moč v borbo z namenom, da premagajo Angleže in Francoze ter razdele njihove armade, še predno bi stopili Amerikanci v akcijo. Sedaj je čas, da se zlomi kajzerja.

Naloga ameriške vlade je vsled tega, poslati vsakega moža in vsak sposoben top na fronto in sicer vse se mora poslati tako hitro, kot zmorejo ladje prevesti.

Zračni napad na Anglijo.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 12. aprila. — Danes zvečer je bil zopet vzpizorjen nemški zračni napad na vzhodno obrežje Anglije. Feldmaršal French, poveljnik čet Združenega kraljestva, je izdal o napadu sledeče poročilo:

"Nekaj sovražnih zrakoplovov je preplulo danes zvečer vzhodno obal in so napadli nekatere vzhodno-srednje okraje. Enemu ali dveh zrakoplovov se je posrečilo prodreti dalje v deželo, od koder se poroča, da je bilo vrženih nekaj bomb. Nadaljnji poročila ni. Napad je bil vojen v tobo."

Razdelitev Avstrije.

AVSTRIJSKI SLOVANI ZAHTEVAJO LOČITEV OD AVSTRIJE. — NARODI NAJ IMAJO PRAVICO SAMI ODLOČATI O SVOJI USODI.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 12. aprila. (Inter. News Service). — Izjavljajo, da je razdelitev Avstrije edina pot, po kateri upajo priti Poljaki, Srbi, Rumuni in Čehi do svojih narodnih pravic in uresničenja svojih želja.

To se je določilo na kongresu zastopnikov tlačenih narodov v Avstroogrski, ki se je ravnokar zaključil v Rimu.

Uspeh tega zborovanja je naznanila neka oficijelna italijanska brzojavka, ki je ravnokar dospela sem.

Italjani in zastopniki Jugoslovanov so sklenili pogodbo, da interesi obeh ne bodo prišli v konflikt, ko bo enkrat mirovna konferenca uravnala Jadransko vprašanje.

V izjavi avstrijskih narodov je rečeno: — Vsak narod si lasti pravico samodoločbe in narodne enotnosti ter popolne neodvisnosti.

Drugič: — Vsak narod ve, da je avstrogrška monarhija samo orodje v rokah Nemčije in glavna ovira pri vresničenju pravice glede prostega razvoja in samovlade.

Tretjič: — Kongres priznava potrebo borbe proti vsem javnim zatiralcem.

Dnevno povelje gen. Haiga.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 12. aprila. — Feldmaršal Sir Douglas Haig je v posebnem dnevnem povelju, naslovljenem — "vsem šaržam angleške armade v Franciji in Flandriji", zakazal:

Danes pred tremi tedni je sovražnik pričel proti nam svoje strahovite napade na 50 milj dolgi fronti. Njegov namen je bil, odrezati nas od Francozov, vzeti pristanišča ob Kanalu in uničiti angleško armado.

Navzlic temu, da je vrgel v boj že 106 divizij in četudi je brezobzirno trpel žrtve človeškega življenja, je vendar le malo napredoval proti svojem cilju.

Za to se imamo zahvaliti odločnim bojem in požrtvovanju naših čet. Nimam besedi, da bi z njimi izrazil občudovanje, ki ga čutim za sijajen odpor, katerega so nudile vse šarže naše armade pod najtežjimi okolščinami.

Mnogi izmed nas so zdaj že utrujeni. Tem pa rečem, da bo zmaga na strani tistega, ki najdalje zdrži. Francoska armada prihaja naglo in z veliko močjo nam na pomoč. Nimamo druge poti, kot boriti se.

Vsaka postojanka se mora držati do zadnjega moža. Umikanja ne sme več biti. S svojimi hrbiti ob steno in verujoč v pravico naše stvari, se mora vsak boriti do konca. Varnost naših domov in svoboda človeštva je v tem trenutku odvisna od obnašanja vsakega posameznika med nami.

5. septembra zvečer 1914, na predvečer bitke ob Marini je Joffre pozval poveljnike francoskih armad s sledečimi besedami:

Prišla je ura, da napredujemo za vsako ceno in da raje umrete, kjer stojite, kakor pa bi se umaknili. In — niso se umaknili...

Z ameriško armado v Franciji, 12. aprila. — (Poročilo Ass. Press.) — Določeni sovražniški napadi so se vršili proti važnim strateškim točkam ob celi novi fronti severno in južno od Armentieres, odkoder so bili Angleži pregnani.

Na skrajni desnici so Nemci zopet napadli angleško obrambno črto pri Givenchy. Iza prvega sovražnega napada, ki ga je vzpizoril sovražnik v torek, so te pozicije večkrat menjale svojega gospodarja.

V bližini Ploegsteerta je sovražnik zopet navalil naprej.

Še pozno danes so se vršili v tej sekciji vroči boji. Tudi južno od Armentieres je vzpizorjal sovražnik vroče napade.

Angleži so vzpizorili danes zjutraj uspešen protinapad ter pregnali sovražnika iz Paradie, jugozapadno od Lestrema.

Ta kraj se nahaja na fronti med Estaires in Givenchy.

Angleži so včeraj izpraznili Armentieres, pa so ves dan spuščali nad mesto oblake strupenega plina, vsled česar so se nahajali sovražniki na precej negostoljubnem ozemlju.

Angleži so se bili morali umakniti, ker so Nemci na severu prodrli do Steenwerka ter obkolili mesto.

Z vojaškega stališča ni smatrati te umaknitve za kaj posebnega, kot je bilo to videti na prvi pogled, toda Nemci bodo brezdvoma uporabili to zavzetje, da bodo napravili drugim doma čimvečji moralni efekt.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily)

OWNED AND PUBLISHED BY THE
BENEDICT PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK BAKSER, President. LOUIS BENEDICT, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na leto leto vojna list na Ameriko	Za leto leto na mesto New York \$5.00
Na leto leto na mesto New York	Za leto leto na mesto New York \$5.00
Na leto leto na mesto New York	Za leto leto na mesto New York \$5.00
Na leto leto na mesto New York	Za leto leto na mesto New York \$5.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno in pramnikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Running every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Diploma brez podpisov in osebno se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
Če spremeni kraj naročnikov prošimo, da se nam tudi pošilja
nasnan, da hitreje najdemo naslovnika.

Deposits in pošiljati namredite za naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

Avstrijski Slovani

—000—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

V večeršnjem članku smo pojasnili, kako so se zavezniki na podlagi izkušnje v tej vojni in radi velikih nepotrebnih žrtve, ki so jih morali doprinesiti, vsled svoje separativne, končno vendar združili, ne le glede enotnega vodstva vseh zaveznikov armad, temveč tudi glede vojnih ciljev in glede programa, katerega bočje izvesti po koncu sedanje velike vojne.

Zavezniki so imeli sorazmerno lahko stališče pri vdeleževanju tega združenja, kajti bili so gospodarji svojih usod ter lahko izvedli katerikoli korak, ki se jim je zdel primeren.

Trebalo jim je priti do pravega razumevanja položaja in do prepričanja, da se z cepljenjem moči in zasledovanjem separatnih ciljev in aspiracij ničesar ne opravi proti centralno organiziranemu in nalik enemu možu stojičemu nasprotniku, ki je bil poleg tega še tako brezobzirno brutalen in brezvesten kot zna biti le German.

Dobri uspehi tega združenja glede ciljev nadaljnega vodstva vojne so se pričeli kazati že sedaj, kajti povsem mirno se lahko reče, da bi zavezniki brez enotnega vodstva v sedanjem trenutku skoraj gotovo ne mogli zadržati nemškega navalna na zapadni fronti in to kljub vsemu jupaštvu prizadetih čet Angležev, Francozov, Portugalcev in drugih zaveznikov.

Nauk velikih naukov onih, ki zamorejo prenesti velike žrtve, ter mnogo izvršiti, velja še v veliko večji meri za manjše narode in prav v posebno veliki meri za male odvisne narode.

Teh malih narodov, ki so odvisni ne le v narodno-gospodarskem oziru in trgovini, temveč tudi politično od večjih in mogočnejših, je veliko več kot pa velikih in prostih narodov.

V prvi vrsti je prištevati med te politično in ekonomsko odvisne male narode one slovanskega rodu, ki so skoraj brez izjeme podložni tujim in njim neprijaznim gospodarjem.

Razen Rusov in Bolgarov ni v sedanjem trenutku nobenega neodvisnega slovanskega naroda, in še ta dva sta v krempljih nemškega militarističnega zmaja.

Večina slovanskih narodov živi v takozvani Avstro-ogrski, kjer predstavljajo obenem tudi numerično večino prebivalstva.

Kako se je godilo tem slovanskim narodom v Avstro-ogrski pred sedanjo vojno, in kako se jim godi danes, je znano menda vsakemu.

Trpljenja slovanskih narodov pod habsburško dinastijo pa ne datirajo šele iz novejših časov, temveč so stara stoletja in stoletja prav izza onih dni, ko so si roparski srednjeveški nemški vitezi z mečem in ognjem prilastili gospodstvo nad miroljubnimi slovanskimi narodi.

Pisati o teh trpljenjih ni naša naloga, temveč le opozoriti na to, da ti slovanski narodi, živeči sedaj v Avstro-ogrski, potrebujejo pred vsemi drugimi na celim svetu — združitev, enotnega vodstva, enotne politike in istih ciljev pri zasledovanju sreče in blagostanja.

Da so bili ti slovanski narodi sprti med seboj, da so se sovražili medsebojno, ne da bi vedeli zakaj in kako, zato je že poskrbela avstrijsko-ogrška vlada, kajti vedno se je slednja verno držala načela: Divide et impera!

Pri tem je šla celo tako daleč, da je vstvarjala nove narode, pri čemer se je poslužila sleparskih učenjakov, ki so za Judežve groše do pičice dokazali bistva takega ustvarjenega naroda ter spisali celo njegovo celo izmišljeno zgodovino.

Sedanja vojna, ki je združila zavezniške narode v en tabor, gotovo ni ostala brez upliva na slovanske narode Avstro-ogrške.

Gotovo so se korenito iznebili vseh medsebojnih predsodkov, in k temu spoznanju jih je dovedel način, kako se je žnjimi postopalo po napovedi vojne od strani germanskih gospodarjev.

Združenje avstrijskih slovanskih narodov na skupen političen program, v katerem naj bi bila glavna točka — osvoboditev izpod habsburškega jarma, se je mogoče že izvršilo, kar domnevamo na podlagi pičlih poročil, prihajajočih po nevtralnih virih v našo deželo.

To združenje je prvi korak na pravi poti, ki vodi k neodvisnosti in resnični svobodi slovanskih narodov, živečih v Avstro-ogrski.

PETER ZGAGA

Pred kratkim sem dobil pismo

Od nekega drugega, cenjenega rojaka

Ki je spoštovan, pa ima tudi bolezen

Namreč, da je zelo radoveden

In me vprašuje, če mu morem povedati

Kako in kaj je s čutenjami

Kateri tiskajo v New Yorku

Če je tisto vse res, kar pišejo

Ali, če si sami sproti zmišljujejo

Ko vendar ne pridejo iz starega kraja

Niti pisma, niti paketi, niti telegrami

In še druge stvari je hotel izvedeti

Namreč: koliko se plača pisateljem

V starem kraju za povesti, natpisane

V Ameriki in drugod po svetu

In mu nikakor ne gre v glavo

Da so nekateri pisatelji že umrli

Pa še vedno pišejo za "Glas Naroda"

Dočim ima nabožni list "Ave Maria"

Samo žive, življenja željne in željne

Avtorje, umetnike in drugo svojat

Ter je pristavil, da se mu zdi

Vse skupaj kot neka čudna coprnja

Odkar je nekoč slišal o veliki mašini

Kamor mečejo stavek rokopise

Samo take, seveda, ki so pisani s tinto

Kajti svinčnika mašina nič ne obraja

Že vsaj uredniki so prepričani o tem

Vse to je hotel vedeti rojak

In jaz sem bil v veliki zadregi

Ker se sam nisem bil na jasnem

Kako je pravzaprav v uredništvih

Toda, ker je vsak pošten človek

Opravičen do poštenega odgovora

Sem šel naravnost v uredništvo

Prepričati se o coprnjah in telegramih

In videl sem res sila čudne stvari

Ki zaslužijo, da jih pojasnim

Cenjeni slovanski javnosti v Ameriki

Da bo nekoliko bolj na jasnem

Glede pošasti, ki se mora ponašati

Z dvomljivo in ceneno slavo urednikov

Katerih pisanje slovanska javnost

Čita, premišljuje in jih uči

Da morajo pisati vse drugače

In popolnoma narobe, čeravno se

Včasih pripeti, da kaj zapišejo narobe

Pa tudi s tem ni javnost zadovoljna

In pravi, da mora biti še bolj narobe

Pa se ponavadi ne popravlja

Da bi res ne bilo nazadnje prav

Kar se pa urednikov tiče

So to možje velikih principov

Neomajenih principov in nazorov

Ki se iz principov kregajo in jeze

Pišejo odgovore, polemike in članke

Hvalijo in grajo v listnicah uredništva

Mečejo v koš dopise nekaterih prvakov

Ne bojijo se niti zlodja, niti patra

Niti predsednikov niti tajnikov

Niti zagovornikov protireformacije

Pač pa priznajo nad seboj oblast

Mrkogledih stavev za strojem

Ki neprestano tolčejo na tipke

Ali stavijo kot se pravi podomače

In se kregajo za vsaki i ali a

Kateriga ni urednik pošteno zapisal

Ko je mislil, kako bo vrnil knjige

Ljudem, ki so mu jih posodili

(Kajti paketele ni več iz domovine)

Pa so mu jih stavek pošteno zamazali

Pri delu za povzdiglo izobrazbe

Kulture, napredka in prosvete

Med slovanskim narodom v Ameriki

Kateri pa nikakor ne sme misliti

Da so uredniki njihovi sovražniki

Ne, oni so prijatelji vsakega

Tudi onega, na katerega izliva

Curke svete jeze in ogorčenosti

Ker urednik je le toliko časa urednik

Dokler sedi v bližini uredniškega koša

Ko pa vstane, je kot so drugi ljudje

Obdani s krepostmi in slabostmi

Uredniki so nasprotniki prohibicije

Jedo in pijejo in opravljajo stvari

Kot jih mora vsakdo opravljati

Kutarje titulirajo na cesti z reverendi

Onim, ki so jih napadli v člankih

S semanal, osli in drugimi naslovi

Pa pravijo ponavadi — gospod.

Oregon City, Ore.

Veseli me, da je zagledal moj dopis beli dan v št. 43 Prosvete in zdrnil marsikatero iz trdega spanja. Ponovno trdim, da bi se marsikateri tukajšnji Slovence šel sbebat, ko bi se ne bal, da pride njegovo imo v širšo javnost. Največ zapreke pa jim delajo naša društva, ker slovanske jednote in zveze ne marajo skebov pod svoje okrilje.

Dosti jih je, ki jim je naprednost deveta briga. Pripadajo si cer k raznim jednotam in zvezam, a še mesečna seja jim je preveč. Na svoja ušesa sem slišala rojaka, ki je rekel, da je seja nepotrebnost. Potem lahko veste, koliko ima tak človek pojma o eni ali drugi stvari.

Pa kaj jim hočemo? Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Kakor sem že poročala v Prosveti, tako je še danes. Stavka pa nadaljuje že od 25. oktobra 1917, torej kmalo 6 mesecev. Potek stavke je še nezadovoljiv. Za delavce se sliši govorica smpatja, da sedaj in zopet sedaj nam priinese naš boj znago. Ko pa pride omenjeni čas, pa je zopet tako, kakor pred par meseci. Crown Villamette Pulp and Paper Co. in Haully Pulp and Paper Co. pa le vlačita skebe skupaj, da se za silo vrtijo kolesa. Naši možje se na vse načine trudijo, da morejo preživeti družine. Vozijo se s karo eno uro ali še več daleč v mesto Portland, Ore., kjer se lažje delo dobi, kakor pa tukaj, ker sta le ti dve papirnici ter en Woolen Mill, kjer pa so le ženske največ zaposlene. Rečem, da je vsak ne-spameten, kateri se z družino nastani v malem mestu, kjer je ena ali dve tovarni. Kam naj se selimo, ker prihranki so potekli? Od umije smo dobili le par dolarjev in še pri vsem tem je bila velika nevoščljivost. Posebno Slovenci so tako nemniti, da so se šli kazati drugemu narodu s tem, da so hoteli eden drugega tožiti uniiti, kdo je potreben, kdo pa ne. Sploh pa mislijo, kateri nima družine, da lahko od božje "štine" živi. Jaz pa pravim, vsi smo potrebni ob šestmesečni stavki. Že marsikateremu potečejo prihranki, naj pa bo družinski oče ali ne, ker današnja draginja je za vsakega hud udarec.

Zatorej bi bilo dobro, da bi se tako kritiziranje enkrat za vselej prenehalo, ker s tem pljutej v svojo lastno skledo, da se drugi narodi zgledujejo. Prenehajte z nasprotstvi, stojte skupno kot delavski bratje in možje. Me žene vas bomo pa podpirale, kar bo v naši moči, prisiliti kapitalizem, da pripozna naše opravilne zahteve. Kaj več o stavki, ako se ne konča kaj kmalu, poročam morda v kratkem. Veselilo bi me pa še bolj, da se še kateri drugi kaj oglasi, ki je bolj vaju sukatati pero, kakor jaz, ker moja pisava je bolj revna. (Le se še kaj večkrat oglašite. Ni Vaša pisava tako revna, kot si mislite; da bi le vsaka taka

bila! Op. ured.)

Predno skončam, naj še omenim, da država Oregon ne pozna hude zime. V Oregon City se nam je prišel sneg minulo zimo le pokazat, pa se je čez par dni že razjokal in skril. Nas pa dež toliko bolj pogosto obide, da se ne zadržimo, ker Oregon City je suho; želimo včasih malo mokrote. Prišel je april, ki nam je prinesel nad vse lepe pomladanske dneve, tako da je že marsikatera cvetlica povzdignila svojo duhtečo glavo. Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Žena slovanskega trpina.

Humboldt, Ariz.

Kaj rade nam ubajajo misli ob solčnih spomladanskih dnevih v dobo nekdanih let in v dobo naše mladosti, katero je večina izmed nas američanskih Slovence preživela na mili slovanski zemlji onkraj oceana. Veseli spomladanski čas nam obudi spomin nazaj v otroška leta in na ono spomlad, katero vsak človek le enkrat doživi. Kakor mati narava obudi milijone cvetlic in drugih rastlin, tako tudi človeško srce obudi neizbrisljiv spomin na oni kraj, kjer mu je zibelka tekla in na ono grudo, na kateri mu je rastel prvi kruh.

Zal, da se najdejo še taki rojaki, kateri zaničujejo svojo rodno zemljo, zaničujejo jezik, katerega jih je mati v zibelki učila, zaničujejo zemljo, na kateri so zagledali beli dan in sramujejo se povedati, da so slovanske gore listi. Dosti jih je med temi, kateri so zatajili svoje slovanske ime, zanimali so, da se pretalajo po njih žilah slovanska kri in sram jih je povedati, da jih je povila slovanska mati. In te vprašam: Zakaj so zatajili svoje ime? Kak madež vidijo na slovanskem rodu, da se ga sramujejo? Kaj jim je kriva rodna mati, da so jo zatajili?

Vi, izvržek slovanskega naroda, svojo mater, katera vam je dala svoje življenje in vas odgajala toliko časa, da ste bili zreli služiti si vsakdanji kruh, ste v plačilo zatajili. Imed sem priložnost občeati z nekaterimi zgoraj imenovanih rojakov, ki so vse drugo bolj, kakor rojaki, in nekaj od teh jih je reklo, zakaj Slovenci čitajo slovanske časopise v Ameriki, zakaj se ne poprimejo angleščine ter da njih jezik jim ne more biti v prid in korist v tej deželi. Nekateri so tudi rekli, da bi bilo boljše, da bi Slovenci v starem kraju ovrgli slovensčino ter se poprimili uradnega jezika, ki je nemški, ker s slovanskim jezikom ne moreš nikakor priti.

Opazil sem v nekaterih družinah, da stariši ne razumejo svojih otrok in otroci ne znajo staršev, kajti otroci ne znajo slovensko, oče in mati pa ne angleško. Slovskih časopisov niso nikad čitali pred svojimi otroci in zaradi tega se njih lastni sramujejo svojih staršev, kar se jim tudi ne sme zameriti, kajti niso bili boljše poučeni. Taki otroci se ob

Reveži so napol-ljudje.

AKO NISTE POPOLNOMA KREPKI IN DRAVI, NISTE POPOLEN ČLOVEK.

Glejte, da postanete popoln človek.

Bili bioli ali slab, ni sramota, sramota je pa, največji božji dar, svoje zdravje in svojo krepost zanemariti, dopustiti boleznim, da nas premaga, posebno v takim slučaju, ko lahko dobimo pomoč, samo če z roko sežemo po nji.

Ako trpite na živcih, ledent ali zlojdeni boleznim, občni oslabelosti, izgubi kreposti, glavobolu, brezspanju, slabem teku, vam bodo hitro in sigurno pomagale JUVITO TABLET, sestavljene iz čistih, zdravilnih trav. Pomagale vam bodo celo v onih slučajih, ko so se vsa druga zdravila izkazala neuspešnim.

Čitajte, kaj piše naš rojak g. JOSIP POTEPIAN, P. O. Box 605 VERONA, PA., o čudovitem učinku tega zdravila: "Prosim vas, pošljite mi še šest skatlet vaših JUVITO TABLET, ker vidim, da to zdravilo name zelo dobro deluje."

Ena skatija JUVITO TABLET za en dolar. Šest skatlet za 5 dolarjev pošlje kamorkoli JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

Če želite pošiljatev zavarovati, pošljite deset centov več.

prvi priložnosti, ko dorastejo, od-tujijo od svojih staršev, zaničuje-jejo jih, kakor so oni zaničevali svoj jezik in narod.

Tudi sem jih videl nekaj, kate-ri so sami, in kako so rekli? "Kaj meni mar slovanska društva in časopisi!" Toda za takšnimi so prišli že dostikrat kolektat za pogrebne stroške, v življe-nju pa niso hoteli poznati svojih rojakov in njih družtev. Žalibog, da je dandanes veliko takšnih slučajev med Slovenci v Ameriki.

Kakšni ljudje so to, ki bi radi nemški jezik po slovanski zemlji? To so oni izgubljeni sinovi, kateri so znaniti dovršili katero gimnazijo v starem kraju ter svojega očeta in mater pripravili ob zad-nji belci in jo popihali v to ob-ljubljeno deželo, misleč, da so bogve kaj, ker so zmožni nekaj besed v nemščini. Slovenci de-lavci v Ameriki, teh stenice se do-bro varujte, kajti samo zato so prišli sem, da bi se od žuljev va-ših rok redili, za delo so pa "pre-sport", zato bi pa radi nemščino po slovanski zemlji, češ, bi danes ali jutri lahko še za kakega tol-mača prišli v starem kraju. Ti so tudi zoper slovanske liste v Ame-riki zato, ker slovanski listi iz-obrazujejo rojaka v tej deželi in mu še bolj ukoreninijo ljubav do svojega naroda in jezika.

K sklepu dopisa pozdravljam vse zavedne Slovence in Slovenke, kateri priznavajo, da se po njih žilah pretaka slovanska kri. Po-bolje poučeni. Taki otroci se ob

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Rojaki!

Kupujte vojno-varčevalne znamke! Nikjer na svetu ne morete boljše, bolj varno in bolj obrestonosno naložiti svojega denarja kot v tem vladnem podjetju. Če ste slu-čajno v denarni zadregi, lahko vojno-varčevalno znamko vsak hip izmenjate. S kupovanjem teh znamk pomagata sebi, pomagata vladi Združenih držav ter vsem zatiranim narodom k prostosti.

Vojno varčevalna znamka stane za mesec april \$4.15. Leta 1923 bo vredna \$5.00. Kupite jih lahko na vsaki po-šti ter pri glavnih in podrejenih agentih.

Če se vam zdi bolj primerno, pa lahko tudi nam pi-šete, in mi Vam jih bomo preskrbeli.

UREDNIŠTVO "GLAS NARODA".

Rusija od znotraj

ZAPISKI AMERIŠKEGA TRGOVCA, KI JE BIVAL V RUSIJI. GRAFT KOT DEDŠČINA AVTOKRACIJE KORUMPIRA VSE U-RADNIŠKE RAZREDE. — RUSI IN AVSTR. VOJNI JETNIKI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Nihče ne more razumeti Rusije, kdor ni živel v njej. Nikdo ne more imeti one globoke simpatije z ruskim narodom, katero čutim jaz, dokler ga ne pozna kot ga poznam jaz. Vsaka stvar v zvezi z revolucijo je logična, primerna in naravna, če poznate Rusijo in razmere, v katerih je vzdihovala velika masa ruskega naroda.

Danes se nahajam v Odesi. Iz Petrograda se je izdalo povelje, naj se omeji ves promet na železnice na vojaški promet. Potrebno je zamisliti, da odidem v Moskvo. Ko se oglasim pri oblasti za prevoz v Moskvo ter pojasnim, kako važna je moja misija tudi za rusko vlado, se mi izjavi, da je povelje absolutno, nepremakljivo in da se ne more ničesar storiti zame.

Preveč dobro poznam Rusijo, da bi mogel sprejeti tako ugotovilo. Ko sem se vsled tega vrnil v hotel, sem dal poklicati komisarja. Vsaki hotel tam ima svojega komisarja. To je kombinacija portarja, info, vojaškega urada ter splošno porabnega moža.

Povedal sem mu, da moram oditi v Moskvo in da želim odpotovati še v isti noči.

Skomignil je z rameni ter rekel, da je vlado povelje, da ne sme potovati noben civilist in da...

Rekel sem vam, da hočem odpotovati v Moskvo in da želim vzeti vlak danes ponoči, — sem rekel jaz.

Dobro, — je rekel on. — Bom videl, kaj se da napraviti. Mogoče bo zelo drago.

Bil je žid. Presenetljivo je kakšen upliv imajo židje po celi Rusiji.

V eni uri je prišel nazaj ter mi povedal, da lahko preskrbi zame tiket, da pa bo stal 150 rubljev.

Neumum, — sem rekel. — Nočem plačati. Voznina stane petdeset rubljev. Šel bom k ameriški konzulu. On bo že dobil zame tiket.

To je bil z moje strani bluf, a je vendar deloval.

Mogoče bom dobil prijatelja, ki mi bo preskrbel tiket za kaj manj kot 150 rubljev, — je rekel komisar, — vendar pa dvomim.

Nikarte se brigati, — sem rekel. — Šel bom k ameriški konzulu.

Nato me je komisar vprašal, koliko bi bil voljan plačati.

Napravil sem se zelo nestrpnega ter se delal kot da se hočem iznebiti njega. Vsled tega sem mu zabrusil v lice, da nočem plačati niti kopejke več kot sto rubljev.

Čakajte, — je rekel on.

V kratkem času se je vrnil. Imel je moj tiket, za katerega sem mu moral plačati sto in deset rubljev.

Se oni v noči sem odpotoval v Moskvo.

Česar navidezne vladne oblasti v Odesi niso bile v stanu storiti, je bil v stanu storiti hotelski komisar.

V Moskvi sem imel posla z vladnim uradnikom, ki je bil zelo prominenten ter izjavil velik upliv. Vedel je, kakše važnosti je moje podjetje za Rusijo.

Ko sem ga prosil, naj mi pomaže, da dobim prevoz v Petrograd me je opomnil na vladno odredbo, s katero se preprečuje potovanja po železnicah za vse, razven za vojaške osebe. Nato pa je rekel, da mi hoče dati posvetnico, ki bo kadar jo bom izročil primerni osebi, v stanju izposlovati mi sredstva, kako dospeti v Petrograd.

Napisal mi je par besed na svojo osebno posvetnico ter mi rekel, naj odidem v gotovo mesto, kjer vprašam za gotovo osebo in ta mi bo dala navodila glede poti, po kateri mi bo mogoče dospeti do želve, ki mi bo pomagal iz zagate.

Storil sem kot se mi je nasvetovalo in po precejšnjih težavah sem konečno dobil svojega moža, ki je na nekak skrivnostni način preskrbel zame vozni listek. Plačal sem regularno pristojbino ter dal tudi napitnino komisarju kot sem to že preje storil v Odesi.

Kdo pa je bil torej po vaših mislih oni uplivni gospod, ki mi je izposloval prevoz v Petrograd?

Bil je policist, pridržen moskovski železniški postaji.

V vsaki stvari, ki je zvezana v Rusiji z uradničtvom, je zapaziti graft. Za obstoj tega grafta pa se ne sme dolžiti ruskega naroda. To je še dedščina iz dobe avtokracije. Vladni uslužbenec je bil prisiljen poslužiti se grafta, da je mogel živeti.

Vzemimo slučaj onega policista. Pred revolucijo je znašala njegova plača od desetih do dvajsetih rubljev na mesec. Rubel pa je nekako petdeset ameriških centov. Od te svote ni mogel živeti.

Postni uradnik ni mogel živeti s plačo, katero je prejemal. Sodniki, vladni uradniki, župani, ognje-gaseci, železniški uslužbeni, vsi ti niso mogli živeti ob plači, katero so prejemali.

Vlada ni le spregledavala grafta temveč je naravnost silila v graft. Stvar se je vlekla skozi generacije gnilih, korumpiranih vlad, dokler ni postala narodna institucija.

Vi si niti misliti ne morete kako globoko je bila ta stvar sprejeta v celini očijselnim ustrojem Rusije, dokler ne veste, kakšno moč je imela ruska avtokracija v rokah

Nemogoče si je zagotoviti kako uslug od policista ali katerega njezga vladnega zastopnika v Rusiji, ne da bi se plačalo za to. Ne plačati, pomešati isto kot zadržavati od njega postavno dovoljenje prejemke.

V kolikor je prizadeta Rusija je prisposloviti to vojno stališče Avstrije proti Srbiji in navala Avstrije na Srbijo. Dejanski ne obstaja nikako sovražnost med Rusi in Avstriji ter tudi ni nikdar obstajalo. Že dolgo pred uničenjem ruske armade ter nje razorganiziranjem so se nahajali možje obeh nasprotujočih si sil v dobrih odnosih.

Pričenši z revolucijo v marcu leta 1916 pa se je pričela v ruski armadi demoralizacija. Ta demoralizacija je bila prav posebno opazna na jugu, kjer so stali Rusi Avstrijem nasproti.

Angleška armada je imela od leta 1916 500 moč v oklopnih avtomobilih, kateri oddelki je operiral na dotičnem sektorju. Častniki v tem oddelku izjavljajo, da je bila v oni dobi navadna stvar videti avstrijske vojake, ki so lovili ribe v kaki reki, prali perilo ali se kopali, dočim so vršili Rusi iste stvari ali pa kuhali čaj na nasprotnem bregu reke.

Prohibicija je povzročila, da ruski vojaki niso mogli dobiti vodke. Avstriji pa so imeli vodke v izobilju. To vodko so torej prodajali Rusom v zameno za tobak ali cigarete.

Oh gotovih časih so Rusi odkli ter obiskali Avstrije v njih zakopih, kjer so ostali kar po tri dni. Avstriji so nato seveda vrnili obisk.

Nikakih bojev ni bilo ter tudi nikakega razpoloženja do bojev, dokler niso prišle nemške čete z nemškimi častniki. Nato pa je postalo potrebno vprizoriti navidezno vojno. Avstriji so ob takih prilikah obvestili Ruso o tem, kaj se bo storilo ter svetovali, kako naj se branijo vsake škode. Nato se je ponavadi pričelo streljati s strojnimi puškami ter manevrirati, dokler niso nemški obiskovalci odšli ali dokler ni prenehala potreba take igre.

Na tisoče Avstrijev slovanskega rodu se je prostovoljno predalo Rusom. Ti se niso hoteli boriti. Le malo simpatij so imeli za Avstrijo in vsled tega tudi malo zvestobe do nje. Poslalo se jih je v velika mesta v južni Rusiji ali pa na delo na velika posestva. Na tisoče se jih nahaja selaj v Odesi, kjer delajo v tovarnah.

Duh bratstva med avstrijskimi in ruskimi vojniki je bil tako močan, da so Rusi izjavili odposlanec Anglije, da bodo Rusi streljali na Angleže, če bi slednji skušali vprizoriti ofenzivo proti Avstrijem.

V Odesi je izbruhnila pred kratkim stavka. Ruski delavci so značali. Ko so dobili vse, kar so zahtevali v prvi vrsti, so stavili novo zahtevo. Zahtevali so namreč, naj avstrijski vojni jetniki, zaplenjeni v Odesi, dobivajo iste plače in naj se z njimi na enak način postopa kot z ruskimi delavci.

MISS MARY PICKFORD MAKING A LIBERTY LOAN APPEAL AT THE SUB-TREASURY

IGRALKA MARY PICKFORD AGITIRA ZA TRETJE POSOJILLO SVOBODE.

Površnik

Luni je bilo dolgčas. Svojo dolžnost je opravljal melanholično, ker zanimive noči, zabavne in vse se ure so minile tudi njej.

Tempi passati! Spomladi jo je opaval petošolec v najkrajšnjih daktilih, da se je kar vidno debelila same zemeljske hvalde, poleti se je divila zaljubljenemu parčku, snežala, ko je opazila, da so morali neprenehoma palec, kazalec in sredinec npegovali desnice proti nebu, vztrepetala, ko se ga je ona o-vila tako ljubko okrog vratu; v jesenskem času se je mizala maršikateremu zemljanu, ki jo je v t-del novega vina poln v dveh, treh neizpremenjenih izdajah na nebu, dokler mu ni zaplenil nočni čuvaj tega užitka ter ga vrzel v uredniški koš policijskih paragrafov — toda sedaj je zima! Sneg je uničil daktile in plamen mlademu pesniku, mrab je prepočil parček v goriko, mrab in še gorkeje objeme in burja je zaman iskala nestanovitnosti v nogah, da bi se nekoliko zabavala z dvonožci po jarkih, ložah in grmih. Vse mrtvo, vse mrtvo!

Ne, ne. Kdo je oseba, ki je pravkar zapustila kavarno? Trezna hoče hoditi, toda noge se ji opetajo, kar je luna kaj opazila.

Ker ji je bilo dolgčas, je nadejala svoje opazovanje. "Gospod, je, mnogo ga je izpil in dobra pi-jača je bila, ker ima uklenjene vin-ske duhove, ki mu silijo iz glave, v visoki črni ječi. Celo imeniten gospod je, prav k meni prihaja dim izvrstne importiranke. Pred svojo hišo je, odpira, ključ ima, no sedaj vem tudi, da ni potopen. Izgubil je, odpira okno, vroče mu je, znoj mu teče s čela, briše se vinski duhov najbrže se niso za-pustili njegove lobanje, dobro bi bilo, ako bi malo potrkala na nje-govo glavo in opozorila duhove na odhod."

Tako je luna govorila, spustila se na zemljo, stopila v ulico, šla v drugo nadstropje, odprla vrata, napravila prepih, ki je ugasil luč trkalca Egon. Milica in se zopet vzdignila skozi odprto okno v svo-je višave.

Solnce v zlatem kraljevskem ornatu se je že dolgo šetalo po niz-mernem svojem parku. Svoje zve-ste služabnike, blesteče se žarke je razposlalo po širnem kraljestvu. Proti večerni, ko so se vračali žar-ki trudni domov skozi melanholi-čni mrak, je pristopil mlad, lahko-nog lakaj k svojemu gospodarju in začel:

"Velicanstvo! Kralj vseh kra-ljev, rednik osmih planetov, središ-če vseh nebesnih teles po Lapa-cejevi teoriji! Brez tebe bi bila ze-mlja gola kakor glava starega ple-šavega penzionista brez lasu-lje."

In solnce se je smehljalo tej la-skavi izjavi svojega podložnika in njegov smeh je pordeval zapadno nebo in bele čepice gorskih orja-kov.

"Nadaljuj!"

"Lahki nog priskakljam na okno v drugem nadstropju, sko-čim oprežno na pod male, a čedne sobice, korakam počasi po meh-kem tapetu in hajd! bil sem že v postelji. Oziram se okrog in kar groza me obhaja, ko zapazim na belih rjuhah še bledejšega, speče-ra bolnika. Na glavi mu je sedela strašna pošast, črn macek z rdeči-

ljutem in dolgozrajenem boju s so-razno megljo je premagal rado-vedni žarek zadnjo zapreko in že je bil v sobi, ki jo je pravkar zapu-ščaj mož s sabljo na levi in s sre-brnim kifelčkom pod brado.

"Pozdravljen, gospod policijski nadzornik!" je rekel Egon, ki je ležal v postelji in po odhodu tega gospoda ježno zrl v strop.

"Površnika ni, moj meni v tej hudi zimi! Vrh vsega ga moram še plačati!"

Tik... tik...

"Naprej!"

"Vidiš, dragi Egon, tu sem ti prinesel današnjo številko "Ex-trablatta", le poglej, mojo sliko! Ali nisi dobro zadet? In besedilo šele, kar beri. Ha, ha, kaj ne, zo-na te spreletava, skoraj sem pisal prestrašno o tem napadu. Celo-mnenje tvojega zdravnika sem vtaknil v ta popis. Še par dni mo-raš ležati, da se ti zaceli rana, ki ti jo je vsekaj v glavo nezvani-tat. Vsa policija je na nogah! Na-tu je pa honorar za sliko in za po-pis! Pomisli, deset kron so mi da-ti!"

"Egon, površnika ni!"

Bolnik je planil pokoncu in zle-tem bil vesel, da je pri tem uničil ono črno pošast z rdečimi očmi in suhim jezikom.

Nekaj časa je premišljal, kar na-enkrat pa zavpije: "Tatovi, tatovi!" in njegovo telo je padlo na bele rjuhe.

"Kaj bledeš? Vzdrami se ven-dar, da dobiš svoj površnik!"

"Nikdar več, nikdar več! Po-slušaj! Včeraj sem prišel v sobo, prižgal luč, odprl okno, kar na-enkrat se odpro vrata, luč ugasne, jaz dobim udarec po glavi in tai-je šel s površnikom."

"Ali so se vrata res odprla?"

"Gotovo, saj sem čutil prepih!"

"Torej so bili tatovi pri tebi. Sedaj pa na delo! Tu imaš smot-ko! Potolaži se! Najprej napra-vim sliko za "Extrablatt" o tem napadu. Soba si moram še neko-liko ogledati, in jutri bo že roma-ja slika s primernim besedilom po širnem svetu."

Bil sem radoveden in ker sem se že prej vedno pomikal proti o-knu, sem prišel o pravem času na mizo.

Gledal sem. Na čisti papir je narisala spretna roka požrtvoval-nega prijatelja — sobo, luč, mizo, pri njej Egon, za njim pa razmr-senega, razenapnega moža divjega pogleda, s površnikom v levici, med tem ko je vihnila desnica ve-liko gorjačo nad glavo ničesar slu-tečega siromaka. Pod sliko pa je napisal risar: "Roparski napad v — skaj ulici. Po skici, narisani v sobi sami, kjer se je vršil napad."

"Zdaj grem v uredništvo "Ex-trablatta", dobim za sliko šest kron, naznanim potem vso zadevo policiji, ti pa le ostani v postelji, kajti brez površnika se gotovo prehladiš v tem mrazu."

Prijatelj se je poslovil pri du-rih, jaz na oknu in oropani Egon je ostal sam.

To je moj dogodljaj. Jutri. Ve-licanstvo, to pa povem nadaljeva-nje."

Milostno je oslovilo solnce svo-jo družino in se zakopalo v mehke blazine temnozelenega baržuna-stega morja k počitku. Drugo ju-tro je prišel bučit svojega gospo-darja sam lakaj, ki ni zatislil oče-sa vso noč in željno pričakoval jutra, da poseti zopet Egon. V

Tik... tik...

"Naprej!"

"Klanjam se, klanjam se, go-spod Milč, Oprostite da Vaju, bla-gorodna gospoda, nadlegujem, ob-tako neprimernem času! Včeraj smo Vas čakali, gospod Milč, v kavarni, kjer sem jaz marker, da bi Vam izročili površnik, ki ste ge-presel dvema dnevnoma blagovolili pozabiti na obehalu. Gospodar mi je pa ukazal in rekel: "Zan, nesi površnik preblagorodnemu gospo-du Milču, sporoči mu, da ga naj-vljudneje pozdravlja jaz in mo-ja soprega, in vprašaj ga po ce-ljenem zdravju." Klanjam se, go-spada! Sluga ponižen! Oprostite! Dober dan in dober tek!"

"Na, Zan, to imaš pa za svo-trud", in Egon mu je stisnil v ro-ke polovico "Extrablatt"ovega honorarja.

Ha, ha, bučen smeh je sledil od-hodu markerja Zana.

"Vendar, ne razumem še vsega, dragi Egon, saj si sam trdil, da so se vrata odprla, da je ugasnila luč

in da te je nekaj udarilo po gla-vi!"

"Evo, rešitev uganke! Da nisem šel iz kavarne, pričajo dejstva. Površnik sem pozabil, šel brez nje-ga v najhujšem mrazu domov, kjer sem vrata najbrže samo priprl in ko sem odpiral okno, jih je mo-ral odpreti prepih, ki je ugasnil luč. Mene je pa sama luna trkala, saj se še dobro spominjam njene-ga magičnega svita. To klasično sliko si pa hočem obdržati v tra-ten spomin na svojo globoko rano v glavi."

Čas je prišel in žarek je moral zapustiti prijazno sobo in veseli prijatelja. Vse je natanko povedal kraljevemu solnce, ki se je tako sladko smehljalo, da so pokukali celo zvončki in trobentice skozi sneženo odejo v solnčne višave. "No takega lista kot je "Exstra-blatt" ja nisem še videl pod sa-bo."

Mrak. Noč. Luna se izprehaja zo-pet po nebu in kako se čudi, ko shi-si v tem mrzlem zimskem času odo-na svojo lepoto in krasoto. Daleč dol pod njo leži namreč marker iz kavarne "Central" v jarku, prepeva in prepeva, saj je zapil danes denar, ki ga je zaslužil s ta-ko lahkoto pri premilostljivem go-spodu Milču.

Hvaležno se približa luna in po-ljubi pomladansko-entuzijastične-ga in jesensko-vinjenega Zana.

Začni napad na Pariz.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 12. aprila. — Sinoci so nemški aeroplani vpi-rocili napad na pariški okraj. Vr-gli so nekaj bomb, toda ni znano ako je bilo kaj ubitih.

Pri spahnenju in zdrobljenju

vdržite takoj z Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in pri-ljubljen kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

35c. a. 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Kojaki naročite se na "Glas Na-ro-da", največji slovenski dnevnik v Zdr-avilnih državah.

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovalca dobiva zaupanje in posplošenje pri kupeih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavliali naraščanju cen vseh potrebnih in razpošiljanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega od-jemalca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

ima vsled tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse za-stale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redno delovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja žensk ali pri majnarijih in drugih delaveh, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in vsled tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, napetosti, oteklina in po vdrgavanju mišic, po kopeli nog od-strani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINER-JEV ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče anti-septično sredstvo za splošno nohranjo uporabo. Uporablja se za grg-ljanje, izpiranje ust, izpiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333--1343 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

Tretje posojilo Svobode

IZ NEKEGA GOVORA ZVEZNEGA ZAKLADNIČARJA McADOO.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kako lahko uspešno vojnemu to vojno. — To je vprašanje sedanjega časa. — Mi se zamoremo uspešno boriti in mi se moramo uspešno in zmagoslavno boriti, kajti vse to je potrebno, da ameriški narod spozna, da so njega interesi ogroženi, da pozna velikost in obširnost predpriprav ter spozna potrebo žrtv, katere moramo doprinesiti, če hočemo, da bo triumfirala svoboda, če si hočemo zagotoviti naravno prostost in varnost.

Naš problem je organizirati ameriško moč in silo. Sedaj se nahajamo dobro leto v vojni. Ob tej priliki naznanjam, da je ta neorganizirana demokracija čudovito napredovala ter se izpremenila v organizirano, odločujočo vojaško moč.

Po naravi, v splošnem in po tradiciji smo bili mi neoborožen narod. Mi smo bili namreč trdno prepričani, da je državi civilizacije splošen mir zagotovljen, o tem smo bili prepričani, dokler ni izbruhnila svetovna vojna. Krasen, sijajen ideal je ideal svetovnega mira, če zamorejo ljudje kot bratje živeti drug poleg drugega, če bi bile pravice možkih in žensk enake, če bi narodi vsega sveta imeli pravico samoodločbe in samovlade, če bi se respektiralo narodno nedotakljivost, če bi zamogel živeti vsak narod v varnosti in če bi ljudji nikoli ne motili pri njihovem trgovanju.

Ta čudoviti ideal je pa nenadoma zasenčil temen oblak nemškega despotizma.

Nemci so izrabili to zaupanje in to pričakovanje v svojo lastno korist ter se začeli neovirani pripravljati, da zagospodujejo celoten svet. In ko je napočil trenutek udarca, je bil sovražnik veliko bolj pripravljen kot smo bili mi.

Sedaj, ko se nahajamo v vojni, moramo iti vsaj na naprej in se ne sme smemo vrniti. Mi se bomo zadovoljili samo z mirom, ki bo stvarjena na podlagi pravice in resničnosti.

Nikoli se ne bomo podvrgli miru, katerega podpirajo in vzdržujejo hažoneti nemškega kajzerja.

Nekateri ljudje so mi povedali, da je med narodom premalo zanimanja za kupovanje obveznic posojila svobode in da skrajaj ni mogoče pripraviti ljudi do tega, da bi jih kupovali v večji meri. Vred tega so me pozvali, naj se zviša obrestno mero, češ, da bodo potem ljudje rajši posegali po njih.

Toda, dragi prijatelji, meni se ne zdi potrebno, da bi se zvišalo obrestno mero obveznic edine v tem namenu, da bi se povzpelo prodaja.

Jaz nikakor ne morem vrjeti, da je patriotizem Amerikancev tako tesno zvezan z visokostjo obrestne mere vladnega bonda. Jaz nikakor ne verjamem, da se zamore zahtevati za ameriški dolar več, posebno če je za njim ves državni kredit. Vse to vam hočem razložiti, sodržavljani, kajti ta problem je ravno takoj moj kot je vas problem. Vsakemu možkemu, ženski in vsakemu otroku moramo dokazati, da s tem, da kuje posojilo svobode, pomaga državi pri njenem velikem boju, in da mu aora ta pomoč biti v veliko večje zadovoljenje kot pa vsaka višja obrestna mera.

Res je, da se deli pri marsikateremu podjetju malo več obresti za naloženi kapital, toda nobeno podjetje ni tako ogromno, tako silno potrebno našemu narodu in svetu kot je ravno sedanja akcija Združenih držav.

Ako zdaj ne postopamo pravilno, bomo vsi čutili težke posledice. Vsak mora delati za lado, kajti vsak posameznik je član vlade. Ravno v tem leži sila demokracije.

Nadalje moram tudi pojasniti, da naj vsak, ki kupi bond posojila svobode, tudi čburi ta bond. Zakaj bi ga prodajali samo zato, da bi dobili zanj dolarje? Bonda se prodaja na odprtem trgu in se trguje zunaj. Vsak lahko kupi ali proda vladni bond, če že ravno hoče. To je postavna trgovina in postavne trgovine ne sme nikdo motiti.

Toda rad bi vam pojasnil, sodržavljani, da če hočete biti pravi patrioti, če hočete res ščititi kredit svoje vlade, če ga hočete okrepiti ter ohraniti svoje pravice in svoje prostosti, morate obdržati vladne bonde, kajti to je najvišja potreba sedanjega časa.

Amerika se nahaja v najbolj strašni vojni, kar jih je videl svet. Mi, moji sodržavljani, smo proti svoji volji postali del v tem žalostnem strašnem konfliktu. Toda eno leto izkušnje nas je veliko naučilo. Eno leto izkušnje je celo one razbistrilo, ki so mislili, da Nemčija ni zmogla kaj takega kot je zdaj napravila na Ruskem. Oni človek, ki se zavzema za nemško vojaško avtokracijo, ne more biti pri pravi pameti. Nemška avtokracija stoji sedaj razgaljena pred sodiščem civilizacije.

Slovenske novice

Sheboygan, Wis.

Rojak Frank Repenšek je odšel v Wauwatosa, Wis., v sanatorij za obolenje na sušici. Starišem poročajo, da se mu njegovo zdravje vidno boljša in upajo, da bo v nekaj tednih popolnoma ozdravel. Frank Repenšek je sin Johna in Mary Repenšek ter tukaj rojen in star 19 let.

Soproga rojaka P. Valentiniča je bila operirana na slepiču ter je že toliko okrevala, da zapusti bolnišnico.

Tudi soproga J. Benigerja se je morala podvreči nevarni operaciji za notranje boleznin ter tudi nji se zdravlje obrača na boljše.

V kratkem se prične nadaljevati delo pri zgradbi slovenske šole. Temelj je bil postavljen že jeseni lanskega leta, toda radi hude zime se je delo moralo preložiti na pomlad. Stavba bo opremljena z vsemi modernimi napravami. V pritličju bo kegljišče in kopališče. Zgradba bo stala okrog \$18.000.

Rojaka F. in J. Zelko sta otvorila slovensko restavracijo.

Družba Reis Coal Company je pričela graditi novo pristanišče, kjer bo zaposlila večje število delavcev. Dela bo za celo leto in plača po 30 do 35 centov na uro.

Willard, Wis.

Dne 2. aprila so bile tukaj volitve. Za župana so bili trije kandidati: John Bajuk, Ignace Česnik in Joseph Pekol. Izvoljen je bil Joseph Pekol. Town board je Joseph Pekol, Math. Dergane in Frank Lesar. Town clerk Joseph Lauka. Blagajnik Anthony Zupančič. Assessor John Petkovsek. Sedaj je vse v slovenskih rokah. Želimo vsem izvoljenim obilo uspeha.

Slovenski farmerji tukaj dobro napredujejo. Začetek je bil težak.

Ely, Minn.

Umrl je nagle smrti Marko Slabodnik. V soboto 30. marca je še delal ves dan, v nedeljo 31. maren zjutraj ga je pa njegova žena našla v postelji mrtvega. Spadal je k samostojnemu društvu sv. Barbare in k društvu sv. Cirila in Metoda JSKJ. Rodom je bil iz vasi Slamnata pri Metliki na Dolenjskem. V Ameriki je bival 25 let in star je bil že 66 let. Tukaj zapušča ženo in 6 otrok, katerih najstarejši je star 24 let in najmlajši 8 let. Naj počiva v miru!

Ko se je vršil 19. marca shod za Slov. Nar. Z. je Rudolf Trost dal zapreti štiri rojake: Fred. A. Vi-

derja, Math. Zgonca, John Škrjanca in Anton Seme-ta, ker je v dvorani nekdo ugasnil luči. Dne 23. marca se je vršila tozadevna obravnava, pri kateri so bili vsi štirje obtoženci oproščeni.

Dopisi.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

sebno pa pozdravljam one moje rojake, kateri so prišli v to deželo s konca Belokranjskega in katerim je zibelka tekla med vinski in goricami na levi strani Kulse.

Jos. Staresinič, Box 28.

Leadville, Colo.

Ninam nič veselega poročati, pač pa žalostne vesti, ker nemila smrt se je pričela pogostoma oglašati v naši naselbini. Pobrala nam je tri tukaj vsakomur priljubljene rojake.

Prvi rojak, Joe Kure, je šel dne 25. februarja zdrav in vesel na delo v rudnik. Pri delu pa se vtrga kamen nad njim in mu pade na glavo; našli so ga nezavednega na prostoru, kjer je delal. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je drugi dan umrl. Pokojnik je bil doma iz vasi Vinor v črnemeljskem okraju. Bil je član društva Planinski Bratje št. 5 ZSZ., katero mu je priredilo krasen pogreb. Tukaj zapušča žalujočo vdovo in dva otročiča ter brata, v stari domovini pa mater in sestro.

Dne 14. marca je umrl po dolgi in mučni bolezni rojak Joe Urbac. Bolehal je nad leto in pol za vnetjem sapnika. Pokojnik je bil člana društva sv. Jurja št. 111 JSKJ., katero ga je tudi sprejelo. Kvečenemu počitku. Doma je bil iz Planine, kjer zapušča ženo in dva sina.

Zopet tretji rojak, Joe Pernic, pa je umrl 12 dni pozneje, dne 26. marca. Bolehal je na ravno taki bolezni, kakor zgoraj imenovani, za vnetjem sapnika, ali kakor pri nas imenujemo to bolezen majnerska jetika. Pokojnik Pernic je bil doma iz Udja, fara St. Jurij pri Grosuplju. Bil je član društva Planinski Bratje št. 5 ZSZ. Pogreb se je vršil na velikonočno sem tudi maletel, ko sem ju prišel

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELEC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:

RUOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo- de oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

nedeljo in vdeležili so se ga vsi občinski člani.

Obadva, Urbančič in Pernic, sta se zdravila v tukajšnji St. Vincent bolnišnici ter sta eden dru-

goga tolažila v boleznin. Vsaki pa si je sam mislil, da on bo ozdra- ljen. Bodi vam lahka svobod- vel, ne pa njegov drug; večkrat na zemljica in počivajte v miru!

John Hočvar.

KUPUJTE!

KUPUJTE!

Bonde vlade Zdr. držav za

TRETJE POSOJILLO SVOBODE

4¹/₄ obresti 4¹/₄

teči začno 9. maja 1918 in se izplačajo 15. septembra in 15. marca vsako leto.

Bondi se izdajajo za svoto \$50.00, \$100.00, \$500.00, \$1000.00 in za več ter so zreli dne 15. septembra leta 1928.

Za vse podrobnosti vprašajte svojega bankirja, gospodarja, pastora, duhovnika, predsednika vašega kluba, ali organizacije ali lokalni

ODBOR ZA POSOJILLO SVOBODE.

VAŠA DOLŽNOST JE, DA KUPITE!

Držati svoj denar v varnostnih depozitnih škatljah ni patriotično in ni dobičkanosno.

Skrivati svoj denar je nevarno, nepatriotično in ni dobičkanosno.

Investirati svoj denar v TRETJE POSOJILLO SVOBODE je

DOBIČKANOSNO, VARNO IN PATRIOTIČNO!

To bo pripomoglo k zmagi! To bo dovedlo MIR!

Ženske v vojni.

MADAMA POMPADOUR. — KIJE POVZROČILA SEDEMETLETNO VOJNO.

Friderik Veliki je bil pravecati Prus, — okrut, brezvesten, grabljiv, pohlepen, da je polasti in anektira ozemlja svojih sosedov ter uniči vsako narodno prostost razven v Prusiji.

Nedostopen, cinčen in sovražnik žensk je z vedno večjo jezo poslušal povesti, ki so mu prihajale na uho glede vselega francoskega dvora ter glede veselja ljubicega kralja Ludovika XV. Čul je tudi o favoritini tega kralja, ki je bila še veliko bolj željna zabave, o madami de Pompadour.

Z vsem zanimanjem svoje lastne puste in kisle duše je sovražnik Friderik vselej in srečnejši francoski dvor. Nekoč, ko je čul vest o uplivi Pompadour na francoskega kralja, je stari Friderik zaničljivo pripomnil:

— Franciji vlada Ludovik XV. Ludoviku XV. pa vlada ničvedna ženska.

Ta strupena pripomba je bila namenjena povzročiti smrt na tisoče ljudi ter izpremeniti zemlje vido Evrope.

Friderik Veliki namreč ni govoril tega privatno, temveč v navzočnosti kakkega ducata ljudi. Te besede se je prineslo na uho francoskemu poslaniku, ki jih je sporočil v svojem naslednjem sporočilu kralju Ludoviku samemu. — Kralj Ludovik sam pa je, sledeč nekemu slabemu nagibu, prečital poročilo madami Pompadour. Tedaj so se pričele zmešnjave.

Pompadour je bila kaj živahna, ga temperamenta. Fraza, katero je rabil Friderik glede nje — in katero smo tukaj ublažili za občinstvo, — jo je spravila v velikansko jezo. Obljubila je osvetili se. To pa je bila ena izmed malostevilnih obljub, za katere se je toliko brigala, da bi jih izpolnila.

Avstrija je bila ravno takrat zapletena v neki spor s Prusijo. Friderik je bil preveč močan, da bi se mogla Avstrija sama z njim spoprijeti. Madama Pompadour pa je v tem slučaju pokazala, kako zna "obvladati" kralja Ludovika. Pripravila ga je do tega, da je stopil z Avstrijo v protiprusko zvezo.

Storila pa je še več. — Rusijo, Švedsko in par drugih nemških držav se je pritegnilo v zvezo proti Frideriku. Anglija in nekaj nemških držav pa je stalo na strani Prusije.

Vsled tega je bila kmalu cela Evropa zapletena v mogočen konflikt — v boj, ki je značilno v zgodovini pod imenom "Sedemletna vojna".

Ena ženska je na ta način postavila na glavo skoro cel svet ter preplavila celo Evropo z reko krvi edinele v namenu, da se masuče za sramotenje, katero je naperil proti njej nesramen stari cinik.

Zlobno rovanje madame Pompadour pa se ni ustavilo pri tem. Ona si je domisljala, da je naravnost ženjalno nadarjena za umetnost vojevanja. Na kak način je prišla na to misel, ni nikomur znano. Znano pa je, da je propadel vsak načrt, kojega vodstva se je bila lotila.

Tako je obesila kralju Ludoviku pravljico, da je eden njegovih dvorjanov, puhloglavi pri ne de Soubise, zelo zmoglen general. Predgovorila je Ludoviku, da je poveljil Soubisu vrhovno poveljstvo nad največjo francosko armado.

Soubise je na njeno povelje ter s pomočjo svoje lastne nezmožnosti povedel svojo armado v veliko bitko proti Frideriku Velikemu pri Rossbach, dne 5. novembra 1757, kjer so bili Francozi ne le poraženi, temveč skoro popolnoma uničeni.

To pa je bil le eden izmed številnih žalostnih porazov, v katere je spravil Soubise svojo junaško armado — in sicer na prigovarjanje in povelja madame Pompadour. Še redkokdaj je bila kakšna ženska odgovorna za tako številne nesreče v vojnah kot je bila Pompadour tekem te sedemletne vojne.

Mimogrede omenjeno, — vsaj tako poroča stara kronika, — pa je madama Pompadour takoj v pričetku te vojne sklenila pridobiti si s sloves radi svoje pobožnosti da s tem ojunaki francoske sile. Pričela je študirati različne slike svetnikov in angeljev; ter zapazila, da nosijo vsi ti svetniki in anđliji sijaj krog obraza. Vsled tega je sklenila, da splete svoje lepe

bodo izgledali kot glorijska kakega svetnika.

Druge ženske v Franciji so seveda takoj sledile njenemu vzgledu. Tako je prišlo prvič v navado friziranje las, ki je znano vsakemu pod imenom "Pompadour".

Pismo iz ujetništva.

Tiraspol, Rusija, 14. nov. 1917.

Dragi brat:

Predno Ti kaj nadalje pišem, Te prav lepo pozdravim, ljubi brat, kako tudi Tvojo soprog Rozi, svaka Lojzeta, moja strica Petra in Franeka ter vse moje znanee in prijatelje. Naznamim Ti, da se nahajam v ruskem ujetništvu od 22. novembra 1915. Sedaj se nahajam v bolnišnici za ranjene, kjer se imamo še dobro, hvala Bogu! Jesti imamo dovolj, a za obleko in za tobak nimamo nič. Prav lepo bi Te prosil, ako bi Ti bilo mogoče poslati mi kaj denarja, ker ga silno potrebujem. Od doma ne morem nič dobiti, ne pisanih, ne denarja. Ko so bili Italijani tam okoli Gorice 1916, sem bil 8 mesecev na Rumunskem. Kopali smo jarke, kar je bilo slabo zame in tam sem zbolel na tifus. Potem sem šel v Rusijo v bolnišnico, kjer sem bil 4 mesece in sem ozdravel. Sedaj sem zdrav in tako želim tudi vam vsem najboljše zdravje. Naznamim Ti, da sem bil sedemkrat ranjen v desno ramo. Ležal sem 2 meseca v bolnišnici, potem sem šel drugikrat na fronto in tako sem padel v ujetništvo jaz in cela kompanija. Bilo nas je 10 Slovencev, za druge ne vem. Sedaj smo skupaj samo se trije Slovenci. Tudi Pečetovega sem videl, je v ujetništvu.

Za sedaj sklegem mojo slabo pisavo ter vas lepo vse skupaj pozdravim in v duhu poljubim ter podajam svojo žalostno desno roko. Z Bogom! Želim, da se zopet veseli vidimo. Prosim odgovor, prej ko je mogoče. Moj naslov je: Alojzij Čebren, vojnopoljemnjy avstr. armii, Zemska uprava, Gorod Tiraspol, Russia, Hersonskaja gubernija, (Via line Pacific).

Upal je, da se, zavržena, izgnana, zapuščena, slednjič omečim. Na dom, k očetu nisem smela, tam bi me bil našel. Potikala, skrivala sem se po svetu, kakor preganjana zver po zakotjih. In kmalu ne sama: dobila sem družico. Imenovala sem jo Rosano, s svojimi solzami sem jo rosila. Zakaj ji nisem dejala: Solzana? Ne, tako žalostnega imena naj bi ne imela sirota! Kako bi jo mogel klicati kdaj njen oče, da bi ga vselej sree ne zabolelo! To bi bilo masčevanje, kakoršnega, nisi zašluzil. Vse ti ne bo jasno — kaj hočem? Saj meni tudi že ni.

Krivo bi ti delala, žalila bi te, ako bi ti priporočala svoje, najino dete. Poznam te, nemogoče, da bi bil srečen. Tvoje sree je polno ljubezni in hrepeni po ljubezni, o, koliko si pač pretrpel od tiste, ga nesrečnega časa! Tvoja ljubzen do mene se je izpreobrnila v bridko sovraštvo in ti ne moreš živeti brez ljubezni. Saj ni mogoče, da bi bilo drugače: žalosten, nesrečen, izgubljen hodiš po svetu, vse ti je tuje — ubogi mož!

O, čakaj, čakaj, pride ti tolažba! Rosana ti pride in pozabljen bo do vse bolečine. O, da bi se skoraj zgodilo! Jaz ne doživim te sree: moje življenje je pri kraju, ali z nebes dobi bom vaj gledala, se veselila z vami. Objemim jo, stisni jo na hrepeneče prsi svoje in lice ji rosi ti zdaj sladkimi solzami! O, srečna Rosana, kolika ljubzen te čaka! Dvojna ljubzen, tvoj oče bo zdaj tudi moj delez. To lažba in veselje bodi svojem očetu, kakor si bila materi svoji!

Dalje ni mogel brati: vzkipele mu je sree, oči so mu bile zalise s solzami. Vstane, omahuje, kliče Rosano, ki je stala nekoliko korakov od njega.

"Rosana, Solzana, dete moje! Pridi, pridi sem na moje sree! Moje dete, moja hčerka si ti: svoje-ga očeta si iskala; glej, tu stoji pred teboj tvoj oče! In ti stojš, ne hitiš mu na sree, na očetovo sree? Jaz sem tvoj oče! Ti me gledaš, ne veruješ? Glej to pismo! Kaj pismo? Ali ti ne govori sree? Meni je moje že zdavnaj govorilo, a nisem ga hotel umeti — trdo, vratnik! — Našla si svojega očeta, a ti nočeš takega očeta; za očeta si našla hčerko, ki je v veselje. Čudne nočeš človeka, ki je tako ravnal s stvari se gode na svetu, in to v tvojo materjo! O, saj sem se do-čim kraju. In pa Marko; ravno o

Mojo oče je bil zapleten v neko zaroto; jaz sem ženska, tuje so mi take stvari, a samo to vem, da je bil izgubljen, ako bi bilo prišlo na dan. To je vedel tudi prijatelj, on sam; imel je v roki dokaz, kateri bi bili, pokazani, pogubili mojega očeta. To je bilo njegovo orožje. In to orožje je bilo orožje njegovi pregrešni strasti. Ko ti je bilo, kamlu po poroki, nanaglomla odpotovati, si me izročil njemu v varstvo, golobico jastrebu! Ne bom ti natanko popisovala, kako se mi je približeval in dobričal, kako me je zalezoval in pregovarjal; zdaj prosil, zdaj pretil, kako je govoril o tebi! Ko ni smel več pred moje oči, spoznal bi se v svoji slepi strasti, da mi piše list — beri ga, varuj svojim očem, ker nisi verjel mojim besedam — ta list ti razodene vso resnico, on ti je tvojega prijatelja tožnik, nedolžnosti moje zagovornik. Razveselila sem se tega lista, imela sem orožje v roki; odpisala sem mu, da ti ga pokazem, ako ne bo miroval. Spoznal je, da se je prenačil, kaj si je prizadejal, da bi dobil nesrečni list zopet nazaj. Zastonj! Skrbno sem ga hranila. Ko se je bližal tvoj prihod — on je vse vedel — ko je bil v najhujši stiski, mi pokaže on svoje orožje; pošlje mi prepis dokazov, ki so pričali zoper mojega očeta. In jaz! K njemu hitim — da, prijem, v njegovi hiši sem bila, zverer je bilo tudi; njegove priče ni so krivo pričale — na kolenih ga prosim, ponujam mu zameno, orožje za orožje. Zastonj! Ne da se omečiti trossrčni flovek mojim prošnjam, mojim solzam; samo nekaj bi ga bilo omečilo, izprošilo — svoje poštenosti mi nisem mogla dati.

Obljubil mi je vendar molčanje za molčanje. Pustiti ni mogel upanje, da vendar že kdaj doseže svoj pregrešni namen. V svoji pesti me je imel, to sva vedela oba.

Kar je bilo potem, veš sam. Jaz sem molčala, on je govoril, on je lagal — Gole!

Upal je, da se, zavržena, izgnana, zapuščena, slednjič omečim. Na dom, k očetu nisem smela, tam bi me bil našel. Potikala, skrivala sem se po svetu, kakor preganjana zver po zakotjih. In kmalu ne sama: dobila sem družico. Imenovala sem jo Rosano, s svojimi solzami sem jo rosila. Zakaj ji nisem dejala: Solzana? Ne, tako žalostnega imena naj bi ne imela sirota! Kako bi jo mogel klicati kdaj njen oče, da bi ga vselej sree ne zabolelo! To bi bilo masčevanje, kakoršnega, nisi zašluzil. Vse ti ne bo jasno — kaj hočem? Saj meni tudi že ni.

Krivo bi ti delala, žalila bi te, ako bi ti priporočala svoje, najino dete. Poznam te, nemogoče, da bi bil srečen. Tvoje sree je polno ljubezni in hrepeni po ljubezni, o, koliko si pač pretrpel od tiste, ga nesrečnega časa! Tvoja ljubzen do mene se je izpreobrnila v bridko sovraštvo in ti ne moreš živeti brez ljubezni. Saj ni mogoče, da bi bilo drugače: žalosten, nesrečen, izgubljen hodiš po svetu, vse ti je tuje — ubogi mož!

O, čakaj, čakaj, pride ti tolažba! Rosana ti pride in pozabljen bo do vse bolečine. O, da bi se skoraj zgodilo! Jaz ne doživim te sree: moje življenje je pri kraju, ali z nebes dobi bom vaj gledala, se veselila z vami. Objemim jo, stisni jo na hrepeneče prsi svoje in lice ji rosi ti zdaj sladkimi solzami! O, srečna Rosana, kolika ljubzen te čaka! Dvojna ljubzen, tvoj oče bo zdaj tudi moj delez. To lažba in veselje bodi svojem očetu, kakor si bila materi svoji!

Dalje ni mogel brati: vzkipele mu je sree, oči so mu bile zalise s solzami. Vstane, omahuje, kliče Rosano, ki je stala nekoliko korakov od njega.

"Rosana, Solzana, dete moje! Pridi, pridi sem na moje sree! Moje dete, moja hčerka si ti: svoje-ga očeta si iskala; glej, tu stoji pred teboj tvoj oče! In ti stojš, ne hitiš mu na sree, na očetovo sree? Jaz sem tvoj oče! Ti me gledaš, ne veruješ? Glej to pismo! Kaj pismo? Ali ti ne govori sree? Meni je moje že zdavnaj govorilo, a nisem ga hotel umeti — trdo, vratnik! — Našla si svojega očeta, a ti nočeš takega očeta; za očeta si našla hčerko, ki je v veselje. Čudne nočeš človeka, ki je tako ravnal s stvari se gode na svetu, in to v tvojo materjo! O, saj sem se do-čim kraju. In pa Marko; ravno o

Mojo oče je bil zapleten v neko zaroto; jaz sem ženska, tuje so mi take stvari, a samo to vem, da je bil izgubljen, ako bi bilo prišlo na dan. To je vedel tudi prijatelj, on sam; imel je v roki dokaz, kateri bi bili, pokazani, pogubili mojega očeta. To je bilo njegovo orožje. In to orožje je bilo orožje njegovi pregrešni strasti. Ko ti je bilo, kamlu po poroki, nanaglomla odpotovati, si me izročil njemu v varstvo, golobico jastrebu! Ne bom ti natanko popisovala, kako se mi je približeval in dobričal, kako me je zalezoval in pregovarjal; zdaj prosil, zdaj pretil, kako je govoril o tebi! Ko ni smel več pred moje oči, spoznal bi se v svoji slepi strasti, da mi piše list — beri ga, varuj svojim očem, ker nisi verjel mojim besedam — ta list ti razodene vso resnico, on ti je tvojega prijatelja tožnik, nedolžnosti moje zagovornik. Razveselila sem se tega lista, imela sem orožje v roki; odpisala sem mu, da ti ga pokazem, ako ne bo miroval. Spoznal je, da se je prenačil, kaj si je prizadejal, da bi dobil nesrečni list zopet nazaj. Zastonj! Skrbno sem ga hranila. Ko se je bližal tvoj prihod — on je vse vedel — ko je bil v najhujši stiski, mi pokaže on svoje orožje; pošlje mi prepis dokazov, ki so pričali zoper mojega očeta. In jaz! K njemu hitim — da, prijem, v njegovi hiši sem bila, zverer je bilo tudi; njegove priče ni so krivo pričale — na kolenih ga prosim, ponujam mu zameno, orožje za orožje. Zastonj! Ne da se omečiti trossrčni flovek mojim prošnjam, mojim solzam; samo nekaj bi ga bilo omečilo, izprošilo — svoje poštenosti mi nisem mogla dati.

Obljubil mi je vendar molčanje za molčanje. Pustiti ni mogel upanje, da vendar že kdaj doseže svoj pregrešni namen. V svoji pesti me je imel, to sva vedela oba.

Rosana

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje.)

pel! Ko bi vedela, odpustila bi mi iz usmiljenja, zase in v svoje matere imenu. Glej, kličem te, vabim te kakor kolkja svoje pišče, in ti se ne daš izprostiti!"

Kakor okamenela je stala Rosana nekoliko časa, skoraj brez zavesti; prenaglomla ji je bilo prišlo vse to. To je bilo samo malo trenutje, in vendar najhujša pokora ubogemu možu! Ko je videl, da Rosana še vedno stoji in stoji, se mu užali sree, solze ga posilijo, stari mož se na glas zajoka.

Ta jok — saj bi bil risa omečil — zdrnil Rosano. Na prvi mu plane:

"Mojo oče!"

In dolgo časa se jokata oče in hči.

"In ti", se obrne oče čez nekaj časa proti nebu, "ti, ki gledaš sedaj doli na naju z nebes, zveličana duša, presrečna, zvesta, čista žena moja, druga Genovefa, odpusti, odpusti, Genovefa!"

VIII.

Dve leti potem sta bila oče Jelenko in Somrak zopet v pogovoru. V Somrakovi hiši je bilo zadnji čas, da gre skrbni gospodar gori "na izbo" pogledat po zibelki. Praskaje se za ušesom, se napoti Somrak gori pod streho, kjer je čisto orodje, gnezdo mladih Somrakov in Somrače, počivalo v kotu med drugo navlako. Ob prvem pogledu je bilo Somraku jasno, da potrebna poprava raz-pale zibelke preseza njegovo mizar-sko umetnost. Tu je bilo treba spretnije roke; stari Jelenko je moral v hišo; saj je tudi še mnogo druge poprave!

Na dvorišču pred Somrakovo hišo, pod staro košato hrusko, se je trudil Jelenko, primerjal in zbijal potro zibel, Somrak pa je gledal, ugibal in pomagal, kolikor je vedel in znal.

"Več kaj, Somrak", reče Jelenko, "telo in resno gospodarju, iz-pustivši črveno desko iz roke, 'to ne bo nič: nove bo, nove, nove, Somrak!'"

"Za enkrat menda bo vendar še kako, saj upam, da je zdaj zadnji-krat."

"Kakor bo volja božja. Samo to ti pravim, da ti zdaj ni več to-ke sile, zdaj se že lahko malo ga-neš; lepo si se okoristil z božjo pomočjo in Skalarjevo. Ali boš zdaj še tako govoril o Skalarju?"

"Ni napučen moti!"

"Menim, da ne! Tiste njive, ti-sti gozdek —"

"Res, na pol zastonj sem jih do-bil!"

"Na pol zastonj! Kaj boš? Saj sva sama; reciva: skoraj zastonj. Tisti božjaki, to je bilo samo za-me, da bi se ne dejalo: Ubogaj-mu jih je dal! Kako si se ven-dar tako prikupil možu, So-mrak?"

"E, kaj bom jaz, oče Jelenko! Veste, to so vam bila čudna pota: ženske ženske! Ženska vse opri-vi s tistim svojim sladkim jeziki-kom. Moja Katra se je nekako se-znanih z Rosano, pa ji je že po-sepetala na uho in namignila, kaj bi bilo dobro. Dekletke pa in oče — saj veste, ja z njim dela, kar se ji zdi. Ni je stvari, da bi ji jo odrekel, zvezdo, menim, bi ji skla-til z neba, ako bi mi velela. Mož je ves izpremenjen, odkar je ta vrazijeh v gradu. Saj tisto ti je pa tudi res, dekle ni, kakor so navad-na dekleta. Lepa je kakor misel, in dobra, prijazna je tudi. Ko po-gleda človeka z očimi velikimi, lepimi očmi, tako čudno, kar neka sladka groza obide človeka! Ali mislite, Jelenko, da je res njego-va hči?"

"Zakaj bi pa ne bila?"

"On sam pravi; čudno je res, pa naj bo; meni je prav, pri go-spodu se gode čudne stvari. Ali ste videli, kako je zdaj na Skali? Vse posnaženo in pobeljeno po gradu, znanj in znotraj, vse polno rož in pisanega cvetja okoli gradu; vse veselo, prijazno, kamor oko po-gleda; on sam se je pomladil za deset let; in dobre volje je vedno, prijazen z vsakim človekom. In kakor ona vzpame svojo kitaro, se, de na klop pod drevesom, ali pa tudi na tla in začne peti — ali ste jo že slišali peti?"

"Slišal, slišal."

"Torej veste, kako poje! On jo vrtnik! — Našla si svojega očeta, a ti nočeš takega očeta; za očeta si našla hčerko, ki je v veselje. Čudne nočeš človeka, ki je tako ravnal s stvari se gode na svetu, in to v tvojo materjo! O, saj sem se do-čim kraju. In pa Marko; ravno o

Mojo oče je bil zapleten v neko zaroto; jaz sem ženska, tuje so mi take stvari, a samo to vem, da je bil izgubljen, ako bi bilo prišlo na dan. To je vedel tudi prijatelj, on sam; imel je v roki dokaz, kateri bi bili, pokazani, pogubili mojega očeta. To je bilo njegovo orožje. In to orožje je bilo orožje njegovi pregrešni strasti. Ko ti je bilo, kamlu po poroki, nanaglomla odpotovati, si me izročil njemu v varstvo, golobico jastrebu! Ne bom ti natanko popisovala, kako se mi je približeval in dobričal, kako me je zalezoval in pregovarjal; zdaj prosil, zdaj pretil, kako je govoril o tebi! Ko ni smel več pred moje oči, spoznal bi se v svoji slepi strasti, da mi piše list — beri ga, varuj svojim očem, ker nisi verjel mojim besedam — ta list ti razodene vso resnico, on ti je tvojega prijatelja tožnik, nedolžnosti moje zagovornik. Razveselila sem se tega lista, imela sem orožje v roki; odpisala sem mu, da ti ga pokazem, ako ne bo miroval. Spoznal je, da se je prenačil, kaj si je prizadejal, da bi dobil nesrečni list zopet nazaj. Zastonj! Skrbno sem ga hranila. Ko se je bližal tvoj prihod — on je vse vedel — ko je bil v najhujši stiski, mi pokaže on svoje orožje; pošlje mi prepis dokazov, ki so pričali zoper mojega očeta. In jaz! K njemu hitim — da, prijem, v njegovi hiši sem bila, zverer je bilo tudi; njegove priče ni so krivo pričale — na kolenih ga prosim, ponujam mu zameno, orožje za orožje. Zastonj! Ne da se omečiti trossrčni flovek mojim prošnjam, mojim solzam; samo nekaj bi ga bilo omečilo, izprošilo — svoje poštenosti mi nisem mogla dati.

Obljubil mi je vendar molčanje za molčanje. Pustiti ni mogel upanje, da vendar že kdaj doseže svoj pregrešni namen. V svoji pesti me je imel, to sva vedela oba.

Kar je bilo potem, veš sam. Jaz sem molčala, on je govoril, on je lagal — Gole!

Upal je, da se, zavržena, izgnana, zapuščena, slednjič omečim. Na dom, k očetu nisem smela, tam bi me bil našel. Potikala, skrivala sem se po svetu, kakor preganjana zver po zakotjih. In kmalu ne sama: dobila sem družico. Imenovala sem jo Rosano, s svojimi solzami sem jo rosila. Zakaj ji nisem dejala: Solzana? Ne, tako žalostnega imena naj bi ne imela sirota! Kako bi jo mogel klicati kdaj njen oče, da bi ga vselej sree ne zabolelo! To bi bilo masčevanje, kakoršnega, nisi zašluzil. Vse ti ne bo jasno — kaj hočem? Saj meni tudi že ni.

Krivo bi ti delala, žalila bi te, ako bi ti priporočala svoje, najino dete. Poznam te, nemogoče, da bi bil srečen. Tvoje sree je polno ljubezni in hrepeni po ljubezni, o, koliko si pač pretrpel od tiste, ga nesrečnega časa! Tvoja ljubzen do mene se je izpreobrnila v bridko sovraštvo in ti ne moreš živeti brez ljubezni. Saj ni mogoče, da bi bilo drugače: žalosten, nesrečen, izgubljen hodiš po svetu, vse ti je tuje — ubogi mož!

KAKOR TONIKA, ALI KREPILO.

Kakor zdravnik zabija, bi morala vsobovati vsaka tonika taka stvar, ki bi ves naš telesni sestav utrjevala in bi bolniku v občo pomagala. Vselej tega pri-poročamo vsem bolnim in slabot-nim osebam, da naj rabijo

Severa's Balm of Life

(Severov Življenski balsam). Ta balsam je osobito priporočljiv pri zdravljenju navadne in pogoste zapleti (zabasanosti) neprebrane in boleših na jetrih. Poskusite to toniko kadar imate spremenljivo mrzlico; posebno naj bi jemale to toniko stare in slabotne osebe. Natančna navodila so označena na vsakem zavrtku. Cena 85c. Dobi se v vsaki lekarni.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

kakor Rosana, sam Bog vedi, odkod. Jaz bi sodil, da je kak Primorec; prav tak je, kakoršni so bili tisti zidarji, ki so našo cerkev zidali, črnih las in oči, orjavelega lica, in zateza tudi tako čudno, ko govori."

"Lep dečko; in krepak je tudi in močan."

"Ali ste slišali, kako je bil zlek-nil in na tla položil Voznikovega Antona, ki smo ga vendar imeli za najmočnejšega v tem okraju!"

"Slišal sem praviti."

"Jaz sem bil zraven. Anton mu je zabavljaj, ga dražil, kjer je mogel; saj veste, zaradi Rezke. Pregl smo vsi mislili, da bosta mož pa žena; ali ko je prišel Marko v hišo, zagledala se je vanj in ubogi Anton — obrisi si usta! Ni čudo torej, da ga ni mogel živeti videti. Nagajal, zabavljaj mu je, kadar je utegnil. Vse se je čudilo, da Marko tako voljno trpi ter prenaša vedno zbadanje njegovo. Ali slednjič mu je vendar zavrela kri. Bilo je v nedeljo po krščanskem nauku, ravno tukaj. Marko je bil pri nas "v vasi"; v pogovoru sta stala, kakor zdaj midva pod to hrusko; kar pride Anton mimo z drugima dvema. Ko zagleda Marka, mu začne zopet zabavljati; Marko mirno posluša; besede ni žugnil, tako da sem se mu čudil. Mislim sem si, to je pa že vendar preveč, da daje delati s seboj, kakor svinja z mehom, in da se ne gane. To je dajalo Antonu še več poguma; mislil si je, temu človeku ni nič do živega pritja. Imenunje ga slednjič potepuha, ki se je sem prišel ne vidi odkod, da se tu liže okoli naših dekel, naj gre tja za ono Rosano, zanj je dobra ona ciganka! Ko bi ga bili videli pri tej priči! Zdrzne se po vsem živo-tu, kakor bi ga bil gad pičil, oči se mu zabliškajo in kakor strela prašči vanj. Okoli pasa ga zgrabijo, privzdigne, ga drži nekaj časa in stiska, kar kosti so hreščale, potem pa ga trešči ob tla kakor kak snop. Groza nas je obšla vse. Ko-čno ga izpusti ter mu reče mirno: "Tako, zdaj hodi!" Nato se vrne k meni, kakor da bi se ne bi-lo nič zgodilo. Anton se pobere in odide tiho s svojima tovarišema."

"To ni bilo bogve kako moško!"

"Kaj pa da ni bilo; ali kaj se hoče? Videl je, vsi trije so videli, da se ni norčevati z njim."

"Torej tista beseda 'ciganka', ga je tako zbudila; to bi kazalo, da stvar ni sama ob sebi."

"Ljudje res tako govore, ali jaz ne verjamem, da bi bilo tisto kaj. Marko se je čisto pokmetil. Razka je bogata, lepo domačijo ji je za-pustil Gregor in gotovino tudi. Pridna je in poštena, lepa tudi, rada ga ima, in kako ga ima ra-da! Prej je vse dejalo, da je pre-zvetna; res, nobenega ni pogleda-la, vsak ji je bil preslab. Ali ta Marko jo je ukrotil, vso jo je iz-premenil; za njim se obrača, ka-kor solnčnica za solncem."

"In Marko?"

"Marko? Kako bi je rad ne imel, četudi ne dela z njo, kakor ona z njim? Marko je mož!"

"Kaj pa mati?"

"Mati in hči ena misel, ena vo-lja. Saj ji je tudi prej, ko je še Gregor živel, vedno dajala po-tuho."

"Gregor bi pač ne bil svoja hče-re nikdar dal človeku s praznimi rokami."

"Ej, bežite, bežite! Ustil se je res, ali žena je vendar imela v strahu. Kaj menite, da bi ga ne bil rad spravil iz hiše? Ali kaj je mogel proti obema? Ni vsak v hiši svoji gospodar, ki hitače nosi, oče Jelenko!"

Zadnje besede je Somrak neka-ko moško govoril.

Pri tej priči se priključiti mati So-

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pitts-burgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 13th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kana.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Glavni urad: 643 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

